

Nr 155

Av herr **Senander m. fl.**, om återställande av sjukpenningersättningen realvärde.

Den i lagen om allmän sjukförsäkring fastställda sjukpenningen är till sin storlek oförändrad sedan lagen år 1953 beslutades av riksdagen. Sålunda utgår allttjämt 3 kronor i grundsjukpenning med höjningar för olika inkomstklasser till maximum 20 kronor (med barntillägg högst 23 kronor). Efter 180 dagars sjuktid är grundsjukpenningen oförändrad, medan beloppen i de olika inkomstklasserna sjunker, varvid maximum stannar vid 12 kronor. Efter 2 år inträffar helt bortfall av sjukpenningen.

Sedan år 1953, då riksdagen fattade beslut i frågan, och intill maj månad 1959 har levnadskostnaderna enligt socialstyrelsens levnadskostnadsindex stigit med inte mindre än 39 enheter eller cirka 18 procent. Ett återställande av det ursprungliga värdet på sjukpenningen är därför ett angeläget krav. Redan vid lagens ikraftträdande var sjukpenningen i lägsta laget med hänsyn till att den avsågs att utgöra en kompensation för inkomstbortfall. Med den kraftiga penningvärdeförsämring som skett sedan dess blir gapet mellan arbetsinkomst och sjukpenning än större.

Det har tidigare gentemot detta resonemang anförts, att när prisstegringarna kompenseras med lönehöjningar, så sker även en förbättring av sjukpenningen. Många försäkrade flyttas därigenom upp i en högre sjukpenningklass och kommer följaktligen i ett bättre läge i sjukpenninghänseende.

Detta argument har endast ett visst berättigande. För det första har de, som redan befinner sig i högsta klassen, ingen fördel av en eventuell nominell löneförhöjning. Här har penningvärdeförsämringen en direkt nedläggande inverkan på sjukpenningens köpkraft.

För det andra finns det stora grupper anställda, som endast fått delvis kompensation för penningvärdeförsämringen (prisstegringarna) och därför endast långsamt kan kvalificera sig för den högre sjukpenningklassen.

För det tredje kan den stora gruppen av hemarbetande kvinnor (de icke yrkesverksamma husmödrarna) inte komma i fråga till uppflyttning i sjukpenningklass hur de än sliter och släpar med sitt arbete i hemmet.

Det borde för övrigt ur social synpunkt anses vara lika självklart att realvärdet på sjukförmånerna bevaras som att så sker beträffande folkpensionen och tilläggs pensionen.

Till det mått på realvärdeminskningen av sjukpenningen, som tidigare

illustrerats, måste nu även läggas den ytterligare försämring av köpkraften som inträtt genom omsättningsskatten på 4,2 procent. Omsättningsskattens genomdrivande gör frågan om revidering av sjukpenningtarifferna hög-aktuell.

Särskild uppmärksamhet måste därvid ägnas åt den låga ersättning de icke yrkesverksamma husmödrarna får vid sjukdom. Utan tvivel har husmödrarna diskriminerats därför att man alltjämt hänger fast vid gamla fördomar om hemarbetets (och kanske även kvinnornas) mindre värde i förhållande till yrkesarbetet (mannen). Denna diskriminering av kvinnan och hennes hemarbete, till och med när det gäller sjukdom, är en utlöpare av den allmänna undervärdering, som trots allt tal i motsatt riktning alltjämt förekommer i våra dagars Sverige.

Den sjukersättning (grundsjukpenning) av 3 kronor om dagen, som nu ges de icke yrkesverksamma husmödrarna, kan icke under några omständigheter betraktas som rimlig. Med den penningvärdeförsämring som ägt rum räcker den inte ens till en enda timmes ersättning till eventuell hjälp i hemmet vid en husmors sjukdom. Därigenom blir inte bara husmodern lidande utan även mannen och barnen, särskilt i de hem, där ekonomin är svag.

En höjning av husmödrarnas sjukpenning till minst 6 kronor om dagen är ytterst befogad.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring av sjukpenningersättningen att dess ursprungliga realvärde återställes med iakttagande jämväl av att icke yrkesverksamma husmödrar erhåller en sjukpenning av 6 kronor per dag.

Stockholm i januari 1960

Knut Senander

Gustav Johansson

Helmer Holmberg

Henning Nilsson
